

Original Research / Orijinal Araştırma

Comparison of Jealousy and Happiness of Women With Different Social Status

Farklı Toplumsal Statüye Sahip Kadınların Kıskançlık ve Mutluluk Durumlarının Karşılaştırılması

Sabriye Battal¹, Serap Ejder Apay²

Abstract

Aim: The research was conducted to determine the jealousy and happiness levels of women of different social status, to compare and relationship-seeking. **Methods:** A comparative, relationship-seeking and descriptive study; It was conducted with 1525 (303 single women + 307 women with children + 305 women without children + 306 primiparous pregnant + 304 multiparous pregnant women) who met the inclusion criteria in Malatya Akçadağ Şehit Gökhan Aslan State Hospital gynecology outpatient clinic between 30.05.2019-26.03.2020. Personal Information Form, Subjective Happiness Scale (SCS) and Multidimensional Jealousy Scale (DICAS) were used to collect study data. **Results:** It was found that the average SME score of the singles was 22.00±5.09, the mean MSCS score was 85.30±24.08; the mean SME score of married women with children was 22.53±5.07, and the mean SDLS score was 81.06±21.66; the mean SME score of married and childless women was 24.64±5.03, and the mean MSCS score was 87.45±18.91; It was found that the mean SCPI mean score of primipara pregnant women was 24.08±4.19, the mean SDLS score was 86.68±17.69, the mean SDS score of multiparous pregnant women was 23.53±5.27, and the mean MSCS score was 83.75±20.05; It was found that the mean SDLS and SCI scores of married and childless women were higher than the other groups and the difference between the groups was statistically significant ($p < 0.001$). **Conclusion:** It was determined that women with different social status have moderate jealousy and all of them are happy. It was found that married and childless people are the happiest and the most jealous, and adding a child to the family is a factor that negatively affects jealousy.

Key words: Happiness; jealousy; pregnancy; woman.

Özet

Amaç: Araştırma farklı toplumsal statüdeki kadınların kıskançlık ve mutluluk düzeylerini ve aralarındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılmıştır. **Yöntem:** Karşılaştırmalı, ilişki arayıcı ve tanımlayıcı nitelikte olan çalışma; Malatya Akçadağ Şehit Gökhan Aslan Devlet Hastanesi kadın doğum polikliniklerinde 30.05.2019- 26.03.2020 tarihleri arasında, çalışmaya alınma kriterlerine uyan 1525 (bekar 303 kadın+ çocuğu olan 307 kadın+ çocuğu olmayan 305 kadın+ 306 primipar gebe+ 304 multipar gebe) kadın ile yapılmıştır. Çalışma verilerinin toplanmasında Kişisel Bilgi Formu, Öznel Mutluluk Ölçeği (ÖMÖ) ve Çok Boyutlu Kıskançlık Ölçeği (ÇBKÖ) kullanılmıştır. **Bulgular:** Bekarların ÖMÖ puan ortalamasının 22,00±5,09, ÇBKÖ puan ortalamasının 85,30±24,08; evli ve çocuklu kadınların ÖMÖ puan ortalamasının 22,53±5,07, ÇBKÖ puan ortalamasının 81,06±21,66; evli ve çocuksuz kadınların ÖMÖ puan ortalamasının 24,64±5,03, ÇBKÖ puan ortalamasının 87,45±18,91; primipar gebelerin ÖMÖ puan ortalamasının 24,08±4,19, ÇBKÖ puan ortalamasının 86,68±17,69 ve multipar gebelerin ÖMÖ puan ortalamasının 23,53±5,27, ÇBKÖ puan ortalamasının 83,75±20,05 olduğu; evli ve çocuksuz kadınların ÇBKÖ ve ÖMÖ puan ortalamasının diğer gruplardan daha yüksek olduğu ve gruplar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur ($p < 0,001$). **Sonuç:** Farklı toplumsal statüye sahip kadınların kıskançlıklarının orta düzeyde ve hepsinin mutlu olduğu saptanmıştır. Evli ve çocuksuz olanların en mutlu ve en kıskanç olduğu, aileye çocuğun eklenmesinin kıskançlığı negatif yönde etkileyen bir faktör olduğu bulunmuştur.

Anahtar kelimeler: Gebelik; kadın; kıskançlık; mutluluk.

Geliş tarihi / Received: 14.10.2021 Kabul tarihi / Accepted: 08.02.2022

¹Akçadağ Şehit Gökhan Aslan Devlet Hastanesi / Türkiye

²Atatürk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi / Türkiye

Address for Correspondence / Yazışma Adresi: Serap Ejder Apay, Atatürk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye
sejder@atauni.edu.tr

Battal S, Apay SE. Comparison of Jealousy and Happiness of Women With Different Social Status. TJFMPC, 2022;16(2): 265-273

DOI: 10.21763/tjfmpe.1009440...

Giriş

Kıskançlık, çok değer verilen bir kişi, ilişki veya duygunun kaybedilmesinden ya da kaybedilme olasılığı sonucunda ortaya çıkan kuşku, kaygı ve güvensizlik durumudur. Evlilik hayatında kıskançlık, çiftlerin birbirlerinin yaşantısına önemli müdahalelerde bulunabilme ortamı hazırlamaktadır. Kıskançlık, çiftler açısından somut bir gerçeğe dayansın ya da kurgu şeklinde eşlerden biri tarafından tasarlansın her iki durumda da çiftlerin hayatlarına ciddi anlamda zarar verebilmektedir. Kıskançlığın ana nedenlerinden biri de korku şeklinde bir duygusal tepkinin olmasıdır. Kıskançlık tek ve yalın bir kavram veya duygu değil, bir duygular ve tepkiler karmaşasıdır.¹ Kıskançlık doğuştan değil, yaşayarak sonradan öğrenilen ve birçok bireyi etkileyen, aynı zamanda rahatsız eden bir duygudur.² Kıskançlık yaşayan birey zamanla değersizlik, öfke, çaresizlik, mutsuzluk ve yalnızlık gibi duyguları da yaşar.^{3,4} Kıskançlık arttığı zaman kadın erkek ilişkisinde çatışmalara, mutsuzluklara ve huzursuzluklara neden olabilir. Bu nedenle kıskançlık olması her iki tarafı da mutsuz etmektedir.⁵

Evlenmeye karar vermek kadar, evliliği mutlu, sağlıklı, uyumlu ve uzun zaman devam ettirmek de önemlidir. Mutlu ilişki algısı çiftten çifte değişiklik gösterebilmektedir. Mutluluk bir ihtiyaçtır ve kişiler bu ihtiyaçları fark ederlerse ve bunun gereğini yaparlarsa ilişki sürekli ve mutlu bir hal alır ve durum kişilerin sağlığına yansiyabilir. Fakat evlilik hayatında mutsuz olan kişilerin beden sağlığı ve ruh sağlığı olumsuz yönde etkilenmekte ve bu şekildeki evliliklerin çoğunlukla boşanma ile sonuçlandığı görülmektedir.⁶

Diener ve ark.⁷ evlilik ile mutluluk arasındaki ilişkiler ile ilgili yaptıkları çalışmada evliliğin mutluluğu artırdığını ve evli kişilerin hiç evlenmemiş, boşanmış veya ayrılmış kişilere göre daha mutlu olduklarını söylemektedir. Araştırmacılar evli kadınların ve erkeklerin evlenmemiş olanlardan daha mutlu olduğunu savunmaktadırlar.

Aşırı kıskançlık bireylerin ilişkilerinde huzursuzluk, çatışmalar, olumsuz duygu durumları ve mutsuzluğa neden olur.⁵ Kıskançlığın ortaya çıkış şekline ya da nedenine bakarak veya ortaya çıktığında insanların kıskançlıkla baş edip edememe durumuna göre insanlar tarafından olumlu ya da olumsuz olarak adlandırılabilir. İlişkilerde karşılaşılan kıskançlığın genelde olumlu etkiler bıraktığı söylenemez.⁸ Kıskançlığın olumsuzluklarını azaltmak için ebeler kadınları ruhsal, psikolojik ve davranışsal olarak takip etmelidir.⁹

Mutluluk bireyin kendisinden yola çıkılarak öznel beğeniden, maddi manevi tüm değerlere, toplumsal takdire konu olan çeşitli değerlere veya bahsedilen tüm değişkenlere sahip olunmasına kadar geniş bir yelpazeye sahiptir.¹⁰ Kadınlar, sahip oldukları ilişki içerisinde kendilerini daha güvende hissettikleri için evli olan kişilerin bekarlara ve boşanmışlara oranla daha mutlu oldukları yapılan çalışmalarda görülmüştür.^{11,12} Benzer doğrultuda, evli olmayan kadınların mutluluk düzeylerinin, evli olan kadınlara oranla daha düşük düzeyde olduğu, ayrıca boşanmış veya dul olan kişilerin, hiç evlenmemiş olan kişilere oranla önemli ölçüde daha az mutlu oldukları ifade edilmiştir.^{11,12} Ailede bulunan çocuk sayısı ve mutluluk arasındaki ilişki incelendiğinde, farklı sonuçlar elde edildiği görülmektedir. Bazı toplumlarda artan çocuk sayısının, bakım verenlerde maddi bir yük olarak algılandığı, buna karşın az gelişmiş ülkelerde artan çocuk sayısının aileye ekonomik olarak katkı sağladığı düşünüldüğünden mutluluk üzerinde olumlu bir etkiye sahip olduğu ifade edilmektedir.^{11,12}

Kadınlar da yaşamın başından sonuna kadar doğası gereği farklı yaşam evrelerinden (Çocukluk Evresi, Puberte ve Ergenlik Evresi, Üreme Evresi, Menopoz Evresi) geçer. Kadınların bu evrelerde ebeler ile arasındaki ilişki çok önemlidir. Ebeler; kadınlara hayatın bu evrelerinde bakım, eğitim ve danışmanlık yapmakla kalmaz aynı zamanda ruhsal sorunlarının farkına varmalarını sağlayarak çözmelerine yardımcı olur.¹³ Hatta ebeler, kadınların duygularını ifade etmeleri için cesaretlendirmelidirler. Terapötik iletişim ile kadının hayatında umut ve mutluluk kavramlarının belirlenmesine yardımcı olmalıdırlar. Bireyin, öfke ve mutsuzluk duygularını uygun sınırlar içerisinde ifade etmeye teşvik etmelidirler. Kadının gerçek mutsuzluk kaynağını tanımlamasına ve uygun baş etme becerileri üzerinde çalışmasına yardımcı olunmalıdır.⁹ Literatür incelendiğinde farklı toplumsal statüye sahip kadınların kıskançlık ve mutluluk arasındaki ilişkiyi inceleyen yeterli çalışmaya rastlanmamıştır. Bu araştırma da, toplumda farklı statüye sahip kadınların kıskançlık ve mutluluk düzeylerini belirlemek ve karşılaştırmak amacı ile yapılmıştır.

Gereç ve Yöntem

Karşılaştırmacı, ilişki arayıcı ve tanımlayıcı nitelikte tasarlanan bu araştırma farklı toplumsal statüdeki kadınların kıskançlık ve mutluluk düzeylerini ve aralarındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Araştırmanın evrenini Malatya Akçadağ Şehit Gökhan Aslan Devlet Hastanesi Kadın-Doğum Polikliniklerinde ve 30.05.2019- 26.03.2020 tarihleri arasında antenatal kontrolleri için gelen gebeler, hastanede çalışan (evli, gebe ve bekar) kadınlar ve herhangi bir nedenle (muayene, refakat vb) hastaneye gelen kadınlar oluşturmaktadır. Araştırmanın örnekleminde herhangi bir örnekleme yöntemi kullanılmadan araştırmaya alınma kriterlerine uyan 1525 (bekar 303 kadın+ çocuğu olan 307 kadın+ çocuğu olmayan 305 kadın+ 306 primipar gebe+ 304 multipar gebe) kadın yer almıştır. Araştırmaya; katılma konusunda gönüllü olan, 18 yaş ve üstünde olan, görme, işitme engeli olmayan, iletişim kurmaya ve iş birliğine açık olan, ruhsal bir problemi olmayan kadınlar dahil edilmiştir. Veriler, ilgili kamu hastanesinin poliklinikler katında uygun bir odada toplanmıştır. Kadınların poliklinik muayene ve işlemleri tamamladıktan sonra formlar araştırmacının kendisi tarafından yüz yüze görüşme yöntemi kullanarak elde edilmiştir. Formlar uygulanmadan önce kadınlara araştırma hakkında bilgi verilmiştir. Görüşmeler her bir kadında Kişisel Bilgi Formu için yaklaşık 2-4 dakika, ÇBKÖ için yaklaşık 6-9 dakika ve ÖMÖ için yaklaşık 2 dakika olmak üzere yaklaşık 10-15 dakika sürmüştür.

Veri Toplama Araçları

Verilerin elde edilmesinde, 'Kişisel Bilgi Formu', 'Öznel Mutluluk Ölçeği' ve 'Çok Boyutlu Kıskançlık Ölçeği' kullanılmıştır.

Kişisel Bilgi Formu: Form, bekâr kadınların sosyo-demografik özelliklerini (yaş, eğitim, çalışma, gelir durumu, ilişki durumu, ilişki süresi, yaşadığı yer vs.) belirlemek için 7 soru, evli ve gebe kadınların sosyo-demografik özelliklerini (yaş, eğitim, çalışma, gelir durumu, evlilik süresi, yaşadığı yer vs.) ve obstetrik özelliklerini (gebelik, yaşayan çocuk, düşük, küretaj sayısı vs.) belirlemeye yönelik toplam 17 sorudan oluşmaktadır.

Öznel Mutluluk Ölçeği (ÖMÖ): Öznel Mutluluk Ölçeği (ÖMÖ) Lyubomirsky ve Lepper¹⁴ tarafından geliştirilmiş olup, Türkçe geçerlilik ve güvenilirliği, Doğan ve Totan 15 tarafından yapılmıştır. Ölçek 7'li likert türü bir ölçme aracı olan ÖMÖ 4 betimsel maddeden oluşmaktadır ve katılımcılardan her bir maddede yer alan açıklamaya katılma oranlarını belirlemeleri istenmektedir. Ölçekte yer alan 4. madde ters kodlandıktan sonra tüm maddelerin puanları toplanarak toplam bir öznel mutluluk puanı elde edilebilmektedir. Ölçeğin puan aralığı 4-28 arasında değişmektedir. Ölçekten alınan yüksek puanlar ilgili katılımcının öznel mutluluğunun yüksek olduğunu göstermektedir.¹⁵ Doğan ve Totan'ın¹⁵ yaptığı geçerlilik ve güvenilirlik çalışmasında Cronbach's Alfa 0,65 bulunmuştur. Bu çalışmada Cronbach's Alfa değeri toplam örneklem=0,92 bulunmuştur.

Çok Boyutlu Kıskançlık Ölçeği (ÇBKÖ): Çok Boyutlu Kıskançlık Ölçeği (ÇBKÖ) Pfeiffer ve Wong¹⁶ tarafından geliştirilmiş olup, 24 maddeden oluşan 7' li likert tipi bir ölçektir. Ölçeğin Türkçeye uyarlama çalışması Karakurt¹⁷ (2001) tarafından gerçekleştirilmiştir. Ölçekte, 'Bilişsel Kıskançlık', 'Duygusal Kıskançlık' ve 'Davranışsal Kıskançlık' olmak üzere üç boyut bulunmaktadır. Yapılan güvenilirlik çalışmaları sonucunda alt ölçeklerin güvenilirliklerinin 0.80 ve 0.90 arasında değişen değerlere sahip olduğu bulunmuştur. Ölçekten hem toplam puan, hem de her bir alt ölçeğe ait puan elde edilebilmektedir. Toplam puanda ve her bir alt ölçekte puanın artması toplam kıskançlığın ya da alt ölçeğin ölçtüğü kıskançlık puanının arttığı anlamına gelmektedir. Bu çalışmada ölçeğin Cronbach's Alfa değeri toplam örneklem =0,86 bulunmuştur. Çalışmada ölçek sayısının ve grupların fazla olması nedeniyle ÇBKÖ'nin toplam kıskançlık puanı dikkate alınmıştır.

Verilerin Değerlendirilmesi

Verilerin kodlanması ve değerlendirilmesi, IBM SPSS Statistics 22 (Statistical Package for Social Science) istatistik paket programı kullanılarak bilgisayar ortamında gerçekleştirilmiştir. İstatistiksel değerlendirmede; sayı, ortalama, yüzde, Pearson korelasyon analizi ve tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır. Normal dağılım gösteren verilerde t ve One Way ANOVA testleri kullanılmıştır. Çalışmada grupların normal dağılım gösterip göstermediğini belirlemek için Skewness ve Kurtosis değerlerine bakılmıştır. Skewness değerinin -.493 ile .209 arasında Kurtosis değerinin ise 1.15 ile -1.16 arasında olduğu belirlenmiştir. Kurtosis ve Skewness değerleri -1.5 ile +1.5 olduğu zaman normal dağılım olduğu kabul edilmektedir.¹⁸

Araştırmanın Etik İlkeleri

Araştırmayı yapmak için öncelikle Atatürk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Etik Kurulu Başkanlığı'ndan 30/05/2019 tarih B.30.2.ATA.0.01.00/219 sayısı ve araştırmanın ilgili kurumda T.C. Sağlık

Bakanlığı Malaya İl Sağlık Müdürlüğü'nden yazılı 18/07/2019 tarihli 92852811-771 sayılı anket çalışma resmi izin alınmıştır. Araştırma verilerini toplamak için başlangıçta; katılımcılara araştırma ile ilgili bilgi verilmiş ve araştırma hakkında katılımcıların soruları cevaplanmış, katılımcıların onamları alınarak 'Bilgilendirilmiş Onam' ilkesi yerine getirilmiştir. Katılımcıların istedikleri zaman araştırmadan çıkabilecekleri söylenerek 'Özerklik' ilkesine, kişisel bilgilerinin araştırmacı ile paylaşıldıktan sonra korunacağı belirtilerek 'Gizlilik ve Gizliliğin Korunması' ilkesine uyulmuştur. Katılımcının kimlik bilgilerinin ve elde edilen bilgilerin gizli tutulacağı söylenerek 'Kimliksizlik ve Güvenlik' ilkesi yerine getirilmiştir.

Bulgular

Katılımcıların tanıtıcı özelliklerinin dağılımı Tablo 1'de verilmiştir. Bekar kadınların %73,9'unun 20-24 yaş aralığında, %50,5'inin lise mezunu olduğu, %84,8'inin çalışmadığı, %66'sının gelirinin orta düzeyde olduğu, %68,3'ünün ilde ikamet ettiği belirlendi.

Evlü ve çocuklu kadınların %36,8'inin 40 yaş ve üzeri, %57,1'inin üniversite ve üzeri eğitime sahip olduğu, %63,2'sinin çalıştığı, %59,3'ünün gelirinin orta düzeyde olduğu, %76,9'unun 73 ay veya daha uzun süredir evli olduğu, %74,3'ünün ilde ikamet ettiği, %51,1'inin eşlerinin 40 yaş ve üzeri, %60,3'ünün eşlerinin üniversite ve üzeri eğitime sahip olduğu, %92,2'sinin eşlerinin çalıştığı, %60,9'unun ilk gebelik yaşının 18-25 yaş aralığında, %34,9'unun gebelik sayısının 2, %41,7'sinin 2 çocuğunun bulunduğu, %77,4'ünün bir ölü doğum, %68,3'ünün bir düşük, %91,3'ünün ise bir küretaj öyküsünün olduğu, %30,6'sının son gebelik aralığının 25-48 ay aralığında bulunduğu tespit edildi.

Evlü ve çocuksuz kadınların %42'sinin 25-29 yaş aralığında olduğu, %60,1'inin üniversite ve üzeri eğitime sahip olduğu, %55,7'sinin çalıştığı, %51,1'inin gelirinin orta düzeyde olduğu, %74,4'ünün 1-24 aydır evli olduğu, %70,5'inin ilde ikamet ettiği, %43,3'ünün eşlerinin 25-29 yaş aralığında olduğu, %66,6'sının eşlerinin üniversite ve üzeri eğitime sahip olduğu, %97,7'sinin eşlerinin çalıştığı saptandı.

Primipar gebelerin %38,6'sının 25-29 yaş aralığında olduğu, %38,6'sının lise mezunu olduğu, %73,9'unun çalışmadığı, %76,8'inin gelirinin orta düzeyde olduğu, %73,5'inin 1-24 aydır evli olduğu, %57,5'inin ilde ikamet ettiği, %44,4'ünün eşlerinin 25-29 yaş aralığında olduğu, %45,4'ünün eşlerinin lise mezunu olduğu, %96,4'ünün eşlerinin çalıştığı, %54,6'sını ilk gebelik yaşının 18-25 yaş aralığında olduğu ve tüm primipar gebelerinde bir kez gebelik öyküsü yaşadığı belirlendi. Multipar gebelerin %28,3'ünün 30-34 yaş aralığında olduğu, %35,2'sinin üniversite ve üzeri eğitime sahip olduğu, %72'sinin çalıştığı, %66,8'inin gelirinin orta düzeyde olduğu, %56,3'unun 73 ay veya daha uzun süredir evli olduğu, %43,1'inin ilde ikamet ettiği, %31,3'ünün eşlerinin 30-34 yaş aralığında olduğu, %41,8'inin eşlerinin üniversite ve üzeri eğitime sahip olduğu, %92,4'ünün eşlerinin çalıştığı, %63,8'inin ilk gebelik yaşının 18-25 yaş aralığında, %43,8'inin gebelik sayısının 2, %51,2'sinin 1 çocuğunun bulunduğu, tüm multipar gebelerin bir kez ölü doğum, %78,7'sini bir düşük, %87,5'inin ise bir küretaj öyküsünün olduğu, %52,6'sının son gebelik aralığının 1-24 ay aralığında bulunduğu saptandı.

Tablo 1. Kadınların Tanıtıcı Özelliklerinin Dağılımı

Özellikler	GRUPLAR										Toplam (n=1525)	
	Bekârlar (n=303)		Evlü-çocuklu (n=307)		Evlü-çocuksuz (n=305)		Primipar gebe (n=306)		Multipar gebe (n=304)		n	%
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yaş grupları												
19 yaş ve altı	46	15,2	-	-	14	4,6	26	8,5	-	-	86	5,6
20-24 yaş	224	73,9	10	3,3	90	29,5	102	33,3	38	12,5	464	30,4
25-29 yaş	23	7,6	45	14,7	128	42,0	118	38,6	85	28,0	399	26,2
30-34 yaş	10	3,3	78	25,4	56	18,4	46	15,0	86	28,3	276	18,1
35-39 yaş	-	-	61	19,9	17	5,6	14	4,6	57	18,8	149	9,8
40 yaş ve üstü	-	-	113	36,8	-	-	-	-	38	12,5	151	9,9
Eğitim durumu												
Okur-yazar	14	4,6	17	5,5	12	3,9	5	1,6	11	3,6	59	3,9
İlköğretim mezunu	12	4,0	64	20,8	26	8,5	77	25,2	81	26,6	260	17,0
Lise	153	50,5	51	16,6	84	27,5	118	38,6	105	34,6	511	33,5
Üniversite ve üstü	124	40,9	175	57,1	183	60,1	104	34,6	107	35,2	695	45,6
Çalışma durumu												
Çalışan	46	15,2	194	63,2	170	55,7	80	26,1	85	28,0	575	37,7

Çalışmayan	257	84,8	113	36,8	135	44,3	226	73,9	219	72,0	950	62,3
Gelir durumu												
Gelir-giderden fazla	27	8,9	43	14,0	47	15,4	19	6,2	33	10,9	169	11,1
Gelir gidere eşit	200	66,0	182	59,3	156	51,1	235	76,8	203	66,8	976	64,0
Gelir-giderden az	76	25,1	82	26,7	102	33,4	52	17,0	68	22,4	380	24,9
Evlilik yılı												
1-24 ay	-	-	10	3,3	227	74,4	225	73,5	19	6,3	481	39,4
25-48 ay	-	-	31	10,1	57	18,7	46	15,0	51	16,8	185	15,1
49-72 ay	-	-	30	9,8	11	3,6	23	7,5	63	20,7	127	10,4
73 ay ve üstü	-	-	236	76,9	10	3,3	12	3,9	171	56,3	429	35,1
Yaşanılan yer												
İl	207	68,3	228	74,3	215	70,5	176	57,5	131	43,1	957	62,8
İlçe	73	24,1	44	14,3	69	22,6	100	32,7	120	39,5	406	26,6
Köy	23	7,6	35	11,4	21	6,9	30	9,8	53	17,4	162	10,6
Eş yaş grupları												
20-24 yaş	-	-	-	-	21	6,9	26	8,5	7	2,3	54	4,4
25-29 yaş	-	-	14	4,6	132	43,3	136	44,4	44	14,5	326	26,7
30-34 yaş	-	-	62	20,2	100	32,8	106	34,6	95	31,3	363	29,7
35-39 yaş	-	-	74	24,1	38	12,5	29	9,5	78	25,7	219	17,9
40 yaş ve üstü	-	-	157	51,1	14	4,6	9	2,9	80	26,3	260	21,3
Eş eğitim durumu												
Okur-yazar	-	-	9	2,9	1	0,3	5	1,6	3	1,0	19	1,5
İlköğretim mezunu	-	-	46	15,0	6	2,0	34	11,1	49	16,1	135	11,0
Lise	-	-	67	21,8	95	31,1	139	45,4	124	40,8	425	34,8
Üniversite ve üstü	-	-	185	60,3	203	66,6	128	41,8	128	41,8	644	52,7
Eş çalışma durumu												
Çalışan	-	-	283	92,2	298	97,7	295	96,4	281	92,4	1157	94,7
Çalışmayan	-	-	24	7,8	7	2,3	11	3,6	23	7,6	65	5,3
İlk gebelik yaşı												
18'den küçük	-	-	15	4,9	-	-	-	-	7	2,3	22	2,4
18-25 yaş	-	-	187	60,9	-	-	165	54,6	194	63,8	546	59,7
26-35 yaş	-	-	102	33,2	-	-	130	43,0	97	31,9	330	36,1
36 ve üstü	-	-	3	1,0	-	-	7	2,3	6	2,0	16	1,8
Gebelik sayısı												
1	-	-	-	-	-	-	302	100,0	-	-	360	39,4
2	-	-	58	18,9	-	-	-	-	133	43,8	240	26,3
3	-	-	107	34,9	-	-	-	-	85	28,0	160	17,6
4	-	-	75	10,4	-	-	-	-	51	16,8	83	9,1
5 ve üstü	-	-	32	11,4	-	-	-	-	35	11,5	70	7,7
Yaşayan çocuk sayısı												
1	-	-	74	24,1	-	-	-	-	147	51,2	221	37,2
2	-	-	128	41,7	-	-	-	-	92	32,1	220	37,0
3 ve üstü	-	-	105	34,2	-	-	-	-	48	16,7	153	25,8
Ölü doğum sayısı												
1	-	-	24	77,4	-	-	-	-	10	100,0	34	82,9
2 ve üstü	-	-	7	22,6	-	-	-	-	-	-	7	17,1
Düşük sayısı												
1	-	-	43	68,3	-	-	-	-	59	78,7	102	73,4
2 ve üstü	-	-	20	31,7	-	-	-	-	16	21,3	37	26,6
Küretaj sayısı												
1	-	-	21	91,3	-	-	-	-	14	87,5	35	89,7
2 ve üstü	-	-	2	8,7	-	-	-	-	2	12,5	4	10,3
Son gebelik aralığı												
1-24 ay	-	-	69	27,8	-	-	-	-	160	52,6	230	41,6
25-48 ay	-	-	76	30,6	-	-	-	-	77	25,3	153	27,7
49-72 ay	-	-	57	23,0	-	-	-	-	38	12,5	95	17,2
73 ve üstü	-	-	46	18,5	-	-	-	-	29	9,5	75	13,6

Tablo 2'de katılımcıların ÖMÖ ve ÇBKÖ'den aldıkları puan ortalamaları görülmektedir. Bekarların ÖMÖ puan ortalamasının 22,00±5,09, ÇBKÖ puan ortalamasının 85,30±24,08; evli ve çocuklu kadınların ÖMÖ puan ortalamasının 22,53±5,07, ÇBKÖ puan ortalamasının 81,06±21,66; evli ve çocuksuz kadınların ÖMÖ puan ortalamasının 24,64±5,03, ÇBKÖ puan ortalamasının 87,45±18,91; primipar gebelerin ÖMÖ puan ortalamasının 24,08±4,19, ÇBKÖ puan ortalamasının 86,68±17,69 ve multipar gebelerin ÖMÖ puan ortalamasının 23,53±5,27, ÇBKÖ puan ortalamasının 83,75±20,05 olduğu belirlendi. Araştırma kapsamına

alınan kadınların ÖMÖ ve ÇBKÖ'den aldıkları puan ortalamaları karşılaştırıldığında; evli ve çocuksuz kadınların ÖMÖ ve ÇBKÖ puan ortalamasının diğer gruplardan daha yüksek olduğu ve gruplar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu saptandı ($p<0,001$).

Tablo 2. Kadınların ÖMÖ ve ÇBKÖ'den Aldıkları Min-Mak Puanlar ve Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması

Gruplar	ÖMÖ			ÇBKÖ		
	Min	Mak	$\bar{X} \pm SS$	Min	Mak	$\bar{X} \pm SS$
Bekarlar	6	30	22.00±5.09	23	155	85.30±24.08
Evli-çocuklu	6	30	22.53±5.07	37	161	81.06±21.66
Evli-çocuksuz	6	30	24.64±5.03	23	159	87.45±18.91
Primipar gebe	10	30	24.08±4.19	44	158	86.68±17.69
Multipar gebe	6	30	23.53±5.27	23	159	83.75±20.05
Test ve p değeri	F=14.74, p=0.0001			F=4.67, p=0.001		

$\bar{X}$ = Ortalama; SS = Standart sapma

Katılımcıların ÖMÖ ve ÇBKÖ'den aldıkları puan ortalamalarının arasındaki ilişkinin dağılımı Tablo 3'de verilmiştir ve bu dağılım incelendiğinde; yalnızca evli ve çocuklu kadınların ÖMÖ puan ortalaması ile ÇBKÖ puan ortalaması arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğu tespit edildi ($p<0,05$).

Tablo 3. Kadınları ÖMÖ ve ÇBKÖ Puan Ortalamaları Arasındaki İlişki

Gruplar	ÖMÖ	ÇBKÖ
	Bekarlar	r=
	p=	0,205
Evli-çocuklu	r=	-0,144*
	p=	0,012
Evli-çocuksuz	r=	0,091
	p=	0,111
Primipar gebe	r=	-0,044
	p=	0,447
Multipar gebe	r=	-0,086
	p=	0,134

* $p<0.05$, Korelasyon analizi yapılmıştır

Tartışma

Farklı toplumsal statüye sahip kadınların kıskançlık ve mutluluk düzeylerini karşılaştırmak amacıyla yapılan bu çalışmanın bulguları ilgili literatür ve benzer araştırma sonuçlarıyla tartışılmıştır.

Araştırmaya alınan bekar kadınların ÇBKÖ puan ortalaması ölçek puan ortalamasının biraz üzerinde bulunmuştur. Utkan'ın¹⁹ yaptığı çalışmadaki bulgular ile çalışmamız benzerlik göstermektedir. Bu doğrultuda bekar kadınların eğitim düzeyinin yüksek olması, sosyoekonomik durumu ve yaşadığı yerin kıskançlık durumunu etkilemekte olduğu düşünülmektedir. Ayrıca bekarların çocuk, ev işleri vb. sorumlulukları olmadığı düşünülürse vakitlerinin büyük çoğunluğunu erkek arkadaşı ile geçirmek isteyeceklerinden bu sonucun çıktığı düşünülebilir.

Araştırmaya alınan evli ve çocuklu kadınların ÇBKÖ puan ortalaması ölçek puan ortalamasının biraz üzerinde bulunmuştur. Araştırma bulgusunun aksine Murat'ın 20 çalışmasında evli çiftlerde kıskançlık puan ortalaması oldukça düşüktür. Evli kadınların çocuk sahibi olduktan sonra sorumluluklarının artması, kendi özbakımı ile yeterince ilgilenememe gibi durumların kıskançlığı artırdığı düşünülmektedir. Ayrıca iki gebelik arasında kısa

olması ve gebelik sayısının fazla olması nedeniyle kadınların vücudunda meydana gelen değişikliklerin kendilerinin güzel olmadığını düşünmelerine ve hem cinslerini kıskanmalarına sebep olabileceği düşünülmektedir.

Araştırmaya alınan evli ve çocuksuz kadınların ÇBKÖ puan ortalaması ölçek puan ortalamasının biraz üzerinde bulunmuştur. Araştırma bulgusunun aksine Murat'ın²⁰ çalışmasında evli çiftlerde kıskançlık puan ortalaması oldukça düşüktür. Araştırma bulgusuna benzer şekilde Balaydın ve ark.³ çalışmasının da ölçek puan ortalaması bu çalışmayla benzerdir. Çiftlerin evlilik süresi ilerledikçe çocuk sahibi olamama durumlarının eşlerinin kendilerini aldatması düşüncesine sevk edip kıskanmalarına sebep olabileceği düşünülmektedir. Ayrıca araştırmamızda katılımcıların sosyoekonomik durumu, yaşadıkları yer, eşlerinin eğitim durumu ve çalışma durumu da kıskançlığı etkilemiş olabilir.

Primipar gebelerin ÇBKÖ puan ortalaması ölçek puan ortalamasının biraz üzerinde bulunmuştur. Araştırma bulgusuna benzer şekilde Balaydın ve ark.³ çalışmasının da ölçek puan ortalaması bu çalışmayla benzerdir. İlk gebeliği ileri yaşlarda olan kadınların gebelik dönemindeki duygusal değişimleri ve vücutlarındaki değişiklikleri olumsuz algılamalarının kıskançlık durumunu artıracakı düşünülmektedir. Multipar gebelerin ÇBKÖ puan ortalamasının ölçek puan ortalamasının biraz üzerinde olduğu belirlenmiştir. Kadınların ÇBKÖ'den aldıkları puan ortalamaları karşılaştırıldığında; evli ve çocuksuz kadınların ÇBKÖ puan ortalamasının diğer gruplardan daha yüksek olduğu ve gruplar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmüştür ($p < 0,001$). Kıskançlığın evli bireyler arasında daha yoğun olduğu ve bunun çiftlerin birbirlerinin yaşam alanlarına müdahalede bulunmasından kaynaklandığı belirtilmiştir.²² Bekar kadınların ÖMÖ puan ortalamasının yüksek olduğu saptanmıştır. Yurtseven'in²³ çalışmasında bekar kız üniversite öğrencilerinin mutluluk seviyesi bu çalışmadan düşük bulunmuştur. Bekar olmak, ev, çocuk, iş sorumluluğunun olmaması kişilerin daha mutlu hissetmesinin sebebi olabilir.

Evli, çocuklu ve çocuksuz kadınların ÖMÖ puan ortalamasının yüksek olduğu saptanmıştır. Koyuncu'nun¹³ çalışmasının sonuçları bu araştırma sonuçları ile benzeşmemektedir. Koyuncu'nun¹³ çalışmasında çocuk sayısı arttıkça bireylerin mutluluk seviyesinin arttığı görülmektedir. Araştırmaya göre çocuk sahibi olmak kadınların bireysel mutluluğunda etkili olmayan bir faktördür. Eş ile ilişkilerin iyi olmasının kadınların mutlu olması için yeterli olduğu düşünülmektedir. Primipar gebelerin ÖMÖ puan ortalamasının yüksek olduğu saptanmıştır. Genç'er'in²⁴ çalışmasında gebe kadınların puan ortalaması bu araştırma bulgusundan düşük bulunmuştur. Gebelikte birçok faktörün mutluluğu etkilediği düşünülmektedir. Gebe olmak kadın hayatında mutluluk veren üretkenliğin ispatlandığı bir dönemdir. Bu deneyimi ilk defa yaşayan kadınların da bu nedenle mutlu oldukları düşünülmektedir. Multipar gebelerin ÖMÖ puan ortalamasının yüksek olduğu saptanmıştır. Genç'er'in²⁴ çalışmasında istemeyerek gebe kalan kadınların puan ortalaması bu araştırma bulgusundan düşük bulunmuştur. İlgili çalışmada gebelik sayısı arttıkça kadınların mutluluklarının azaldığı da saptanmıştır. Bu çalışmada kadınların büyük bir çoğunluğu iki çocuğa sahiptir. Çocuk sayısının fazla olmaması, sorumluluğu artırmadığı için kadınlar kendilerini mutlu hissetmiş olabilir.

Araştırma kapsamına alınan tüm kadınların genel olarak ÖMÖ ve ÇBKÖ'den aldıkları puan ortalamaları incelendiğinde; evli ve çocuksuz kadınların ÖMÖ ve ÇBKÖ puan ortalamasının diğer gruplardan daha yüksek olduğu ve her iki ölçekte de gruplar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu saptandı ($p < 0,001$). Çocuk ebeveynin davranışlarını doğrudan veya dolaylı olarak etkilemektedir. Çelik'in²¹ yaptığı çalışmada 'Çocuksuz eşler çocuklu eşlere göre daha kıskanç olurlar.' ifadesine verdikleri cevaplarda kadınlardan katılanların oranı %57 dir. Çalışma sonucuna göre evli ve çocuksuz kadınların evli ve çocuklu kadınlara göre daha kıskanç olduğu bulunmuştur.²⁴

Tablo 3'de görüldüğü üzere evli ve çocuklu kadınların ÖMÖ puan ortalaması ile ÇBKÖ puan ortalaması arasında negatif yönde anlamlı zayıf bir ilişki olduğu tespit edilmiştir ($p < 0,05$). Yani kadınların algıladıkları kıskançlık artarken mutluluklarının azaldığı görülmüştür. Kublay ve Oktan'ın²⁵ çalışmasında evlilik uyumu ile mutluluk arasında anlamlı ve olumlu yönde bir ilişki olduğu görülmüştür. Öz'ün²⁶ çalışmasında ise evlilik uyumu ve mutluluk faktörü negatif yönde istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modellenmiştir. Şahin'in⁹ çalışmasında bekar olanların mutluluk düzeylerinin evli ve boşanmış kişilere göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Sonuç

Farklı toplumsal statüye sahip kadınların kıskançlık ve mutluluk düzeylerini belirlemek, karşılaştırmak ve

etkileyen faktörleri belirlemek amacı ile yapılan çalışmada grupların ÖMÖ puan ortalamalarının birbirine yakın olduğu fakat grupların puan ortalamaları arasında fark olduğu, grupların ÇBKÖ puan ortalamalarının benzer olduğu fakat grupların puan ortalamaları arasında fark olduğu, evli ve çocuksuz olanların ÖMÖ ve ÇBKÖ puan ortalamalarının diğer gruplardan yüksek olduğu, evli ve çocuklu kadınların ÖMÖ puan ortalaması ile ÇBKÖ puan ortalaması arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğu, bekar kadınların eğitim durumu ile ÖMÖ puan ortalaması arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlar doğrultusunda; kadının tüm yaşam dönemi boyunca mutluluklarının ve kıskançlıklarının belirlenmesi ile gerekli vakalarda uygun ebelik girişimlerinin yapılması, benzer araştırmaların farklı bölgelerde farklı örneklem grupları ile yapılması önerilebilir.

Yazarlar arasında çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Kaynaklar

1. Tiryaki S, Karakuş M. Evli Bireylerin Sosyal Medya Kullanımları Üzerine Bir Saha Araştırması. Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesi Uluslararası Hakemli Dergisi, 2018: 422-443.
2. Wilkins C. A Qualitative Study Exploring the Support Needs of First-Time Mothers on Their Journey Towards Intuitive Parenting. Midwifery, 2006, 22: 169-180.
3. Balaydın AS, Kızıltan B, Apay SE. Gebelikte Vücut Algısı ile Kıskançlık Durumu Arasındaki İlişkinin Araştırılması. Ebelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi, 2020, Cilt: 3: s.115-126.
4. Demirtaş HA. Yakın İlişkilerde Kıskançlık (Bireysel, İlişkisel Ve Durumsal Değişkenler). Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Psikoloji (Sosyal Psikoloji) Anabilim Dalı, Doktora Tezi. Ankara. 2004, s.8.
5. Zeytinoğlu E. Evli Bireylerin Benlik Saygısı, Kıskançlık Düzeyi, Evlilikteki Çatışmalar ve Evlilik Doyumu Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi. Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İzmir, 2013, s.4.
6. Demir Y, Durmuş E. Uzun Evlilikler: Bir Yastıkta Kırk Yıl. Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 2015, Cilt: 8 Sayı: 36 s.636- 645.
7. Diener E, Gohm CI, Suh E, Oishi S. Similarity of the Relations Between Marital Status and Subjective Well-Being Across Cultures. Journal of Cross-Cultural Psychology, 2000, 31: 419-436.
8. Amato PR, Rogers SJ. A Longitudinal Study of Marital Problems and Subsequent Divorce. Journal of Marriage and the Family, 1997: 612-624.
9. Şahin F, Şahin Altun Ö. The relationship between Perceived Family Support and Happiness Level of Patients with Schizophrenia Journal of Psychiatric Nursing, 2020,11:181-187.
10. Yınanç A. Türkiye’de Eğitim ve Sosyal Göstergelerin Mutlulukla İlişkisi. Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sağlık Yönetimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Tekirdağ. 2020, s. 8.
11. Peiró A. Happiness, Satisfaction and Socio-Economic Conditions: Some International Evidence. The Journal of Socio-Economics, 2006, 35: 348-365.
12. Çirkin Z, Göksel T. Mutluluk ve Gelir. Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi, 2016, Cilt 71, No. 2, s. 375-400, Ankara.
13. Koyuncu AB. Evli Bireylerde Öznel Mutluluk ve İlişkisel Mutluluğun Evlilik Doyumuna Etkisi. İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aile Danışmanlığı ve Eğitimi Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul. 2019, s. 60, 62.
14. Lyubomirsky S, Lepper HS. A Measure of Subjective Happiness: Preliminary Reliability and Construct Validation. Social Indicators Research, 1999, 46: 137-155.
15. Doğan T, Totan T. Psychometric Properties of Turkish Version of the Subjective Happiness Scale. The Journal of Happiness and Well-Being, 2013, 1: 20-27.
16. Pfeiffer SM, Wong PT. Multidimensional Jealousy. Journal of Social and Personal Relationships, 1989, 6: 181-196.
17. Karakurt G. The Impact of Adult Attachment Styles on Romantic Jealousy. 2001.
18. Tabachnick, B. G. And Fidell, L. S. (2013). Using multivariate statistics. Boston, Pearson
19. Utkan HB. Üniversite Öğrencilerinde Romantik Kıskançlık ile Romantik İlişki İnançları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi, Adana, 2016, s. 66.
20. Murat D. Çiftlerin Arasındaki Evlilik Uyumunun Evli Kalma Sürelerine Bağlı Olarak Beden Algısı, Kıskançlık Düzeyleri ve Akılcı Olmayan İnançları ile İlişkinin İncelenmesi. Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Psikoloji Anabilim Dalı Klinik Psikoloji Programı. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul. 2019, s. 91,92.
21. İmamoğlu A, Çelik Y. Evlilik Hayatında Kıskançlık-Dindarlık İlişkinine Psikolojik Yaklaşım. Dini Araştırmalar, 2009, 12: 7-30.
22. Taşın B. Bağlanma Stillерinin Kıskançlık ve Anksiyete Üzerindeki Etkisi. Üsküdar Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü

Klinik Psikoloji Anabilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi İstanbul. 2015, s. 22.

23. Yurtseven YE. Üniversite Öğrencilerinin İnternet Bağımlılığı Sosyal Görünüş Kaygısı ve Öznel Mutluluk İlişkisinin İncelenmesi. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Rekreasyon Anabilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi, Muğla. 2019, s. 32.

24. Gençer E, Apay Ejder S. Gebeliğin istenme durumu öznel mutluluğu etkiler mi? Psikiyatri Hemşireliği Dergisi. 2020; 11(2):88-97.

25. Kublay D, Oktan V. Evlilik Uyumu: Değer Tercihleri ve Öznel Mutluluk Açısından İncelenmesi. Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi, 2015, 5: 25-35.

26. Öz T. Çiftlerde Depresyon, Mutluluk ve Psikolojik İyi Oluş ile Evlilik Doyumu Arası İlişkilerde Evlilik Süresinin Aracı Rolünün İncelenmesi. Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, 2019, s. 96, 97.